

PHẦN MỞ ĐẦU

Lý do lựa chọn đề tài

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế hiện nay, các doanh nghiệp Việt Nam phải đối mặt với nhiều rủi ro và bất trắc có thể dẫn đến những mất mát, tổn thất nặng nề cho công ty. Trong thực tế, rủi ro không phải lúc nào cũng mang đến những tác động bất lợi cho kết quả hoạt động của doanh nghiệp. Trong nhiều trường hợp, rủi ro lại chính là cơ hội kinh doanh manh tính mạo hiểm nhưng cũng đầy tiềm năng nếu như được đối phó và xử lý hiệu quả (Kim và Nguyen, 2019).

Là quốc gia có nền kinh tế đang phát triển đã tạo ra nhiều điều kiện cho các doanh nghiệp Việt Nam tiếp cận và tham gia vào nền kinh tế thị trường mang xu hướng hội nhập và toàn cầu hóa hiện nay. Bên cạnh vô vàn cơ hội rộng mở thì các doanh nghiệp Việt vẫn phải đối mặt với thách thức trong việc làm thế nào để giảm thiểu rủi ro cho hoạt động xuất, nhập hàng hóa. Một rủi ro nhỏ cũng có thể gây nên tác động vô cùng xấu đến kết quả kinh doanh, đôi khi rủi ro trong kinh doanh quyết định đến cả sự tồn tại của toàn bộ doanh nghiệp. Kiểm soát tốt các rủi ro sẽ đem lại nhiều ưu thế to lớn cho doanh nghiệp trong môi trường kinh doanh đầy biến động hiện nay, giúp bảo vệ tài sản và lợi nhuận cho doanh nghiệp cũng như duy trì uy tín của doanh nghiệp với đối tác, khách hàng hay đảm bảo cho các nhà quản trị tại doanh nghiệp có thể đưa ra các quyết định chiến lược quan trọng đến sự phát triển bền vững của doanh nghiệp.

Theo thống kê, tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam năm 2023 ước tính đạt 683 tỷ USD, giảm 6,6% so với năm trước, trong đó xuất khẩu giảm 4,4%; nhập khẩu giảm 8,9%. Tuy nhiên, cán cân thương mại tiếp tục ghi nhận xuất siêu năm thứ 8 liên tiếp với mức thặng dư kỷ lục ước đạt 28 tỷ USD, gấp 2,3 lần năm 2022. Kim ngạch xuất khẩu hàng hóa năm 2023 ước đạt 355,5 tỷ USD, giảm 4,4% so với năm trước. Trong đó, khu vực kinh tế trong nước đạt 95,55 tỷ USD, giảm 0,3%, chiếm 26,9% tổng kim ngạch xuất khẩu; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài (kể cả dầu thô) đạt 259,95 tỷ USD, giảm 5,8%, chiếm 73,1%. Có 35 mặt hàng đạt kim ngạch xuất khẩu trên 1 tỷ USD, chiếm 93,6% tổng kim ngạch xuất khẩu (có 07 mặt hàng xuất khẩu trên 10 tỷ USD, chiếm 66%). Kim ngạch

nhập khẩu hàng hóa năm 2023 ước đạt 327,5 tỷ USD, giảm 8,9% so với năm trước, trong đó khu vực kinh tế trong nước đạt 117,29 tỷ USD, giảm 7,2%; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài đạt 210,21 tỷ USD, giảm 9,8%. Có 44 mặt hàng nhập khẩu đạt trị giá trên 1 tỷ USD, chiếm tỷ trọng 92,4% tổng kim ngạch nhập khẩu (có 04 mặt hàng nhập khẩu trên 10 tỷ USD, chiếm 46,8%).

Tính đến năm 2023, Việt Nam đã kí kết và đang đàm phán 17 hiệp định thương mại tự do (FTA). Đây được coi là thế mạnh để doanh nghiệp Việt tăng cường các hoạt động xuất, nhập khẩu. Bên cạnh đó, sự phục hồi của kinh tế Việt Nam và thế giới sau đại dịch Covid-19 cũng đang mở ra nhiều cơ hội cho doanh nghiệp Việt vươn ra thị trường khu vực và thế giới.

Tuy nhiên, hoạt động giao dịch thương mại quốc tế phát triển đồng nghĩa với việc gia tăng nguy cơ rủi ro, tranh chấp, lừa đảo trong các giao dịch thương mại. Điều này thể hiện khá rõ thông qua số vụ việc phát sinh trong thời gian qua. Điển hình nhất có thể kể đến vụ việc 100 container hạt điều của 5 doanh nghiệp Việt Nam xuất khẩu sang Italia với trị giá hàng chục triệu USD đã suýt bị đối tác lừa đảo hồi đầu năm nay. Nhờ sự hỗ trợ kịp thời của Hiệp hội Điều Việt Nam và Đại sứ quán Việt Nam tại Italia, vụ việc đã cơ bản được giải quyết ổn thỏa, các doanh nghiệp đã lấy lại được tài sản.

Từ sự việc trên cho thấy thực tiễn hoạt động của những doanh nghiệp Việt vẫn còn gặp những khó khăn do tác động từ các yếu tố khách quan và chủ quan. Cùng với sự hình thành và phát triển của nền kinh tế thị trường ở nước ta, các rủi ro xuất hiện ngày càng nhiều gây cản trở sự phát triển của các doanh nghiệp. Chính vì vậy, quản trị rủi ro trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp ngày càng nhận được sự quan tâm cả trong nghiên cứu và thực tiễn, nhằm đưa ra các giải pháp nâng cao hiệu quả quản trị rủi ro trong hoạt động của doanh nghiệp, tạo tiền đề cho sự phát triển trong tương lai.

Vậy doanh nghiệp hiện nay đã làm gì để phòng ngừa rủi ro hiệu quả hơn, giúp mang về lợi nhuận cho công ty. Đây là thách thức khá lớn đối với nhiều doanh nghiệp Việt nói chung và cũng đang là thách thức lớn với chi nhánh công ty thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh nói riêng. Chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm hiện cũng là một trong số các doanh nghiệp có quy mô vừa và nhỏ, hoạt động kinh

doanh chủ yếu dựa vào hoạt động xuất, nhập hàng hóa. Chi nhánh đã áp dụng một số biện pháp xử lý rủi ro cho hoạt động kinh doanh thế nhưng cũng chỉ là những cách thức mang tính chất tạm thời và không đem lại nhiều hiệu quả.

Trước thực trạng và tình hình như vậy tác giả chọn đề tài “***Phân tích quản trị rủi ro trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh Công ty TNHH Thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh***” làm đề tài nghiên cứu nhằm xác định được những rủi ro nào có thể phát sinh trong hoạt động xuất, nhập hàng hóa của đơn vị từ đó tìm ra những cách thức để xây dựng hệ thống QTRR kết hợp đề xuất những giải pháp nhằm giúp nâng cao hiệu quả công tác QTRR cho đơn vị.

Mục tiêu nghiên cứu

- Nghiên cứu thực trạng công tác QTRR trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh.
- Đề xuất các giải pháp cải thiện hiệu quả cho công tác QTRR trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh.

Câu hỏi nghiên cứu

- Thực trạng công tác QTRR trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh đang diễn ra như thế nào?
- Có các giải pháp nào góp phần cải thiện hiệu quả cho công tác QTRR trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh?

Đối tượng nghiên cứu

Hoạt động nhập, xuất hàng hóa và công tác QTRR trong hoạt động nhập, xuất hàng hóa của chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh.

Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu tại hiện trường

- Dữ liệu sơ cấp: Tác giả thực hiện thu thập ý kiến từ đội ngũ nhân viên kho và quản lí kho của chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh về nội dung có những rủi ro nào đã xuất hiện và có thể xuất hiện trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại công ty. Mục tiêu là tìm hiểu nhận định của đội ngũ nhân sự hoạt động tại kho về các nguyên nhân gây ra rủi ro trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa. Tác giả thực hiện gặp mặt trực tiếp nhân viên kho để ghi nhận các ý kiến.

Phương pháp nghiên cứu tại bàn

- Dữ liệu thứ cấp: Tác giả thu thập dữ liệu thứ cấp từ bảng báo cáo hoạt động kinh doanh giai đoạn 2020 – 2022 của công ty do phòng tài chính cung cấp. Ngoài ra, tác giả còn thực hiện nghiên cứu một số bài báo, tạp chí và để tham khảo nội dung phục vụ cho phân tích.

Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi không gian: Khóa luận nghiên cứu các vấn đề tại chi nhánh Công ty TNHH Thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh. Địa chỉ số 379-383B-385 Cộng Hòa, Phường 13, Quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam.
- Phạm vi thời gian: Số liệu thu thập của chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh giai đoạn 2020 - 2022. Thời gian thu thập số liệu nghiên cứu được tác giả bắt đầu từ ngày 16/10/2023 và kết thúc vào ngày 16/12/2023.

Bố cục của khóa luận

Bố cục khóa luận bao gồm các nội dung sau đây:

Mở đầu

Chương 1: Cơ sở lí luận về rủi ro và quản trị rủi ro trong quy trình nhập và xuất hàng hóa tại kho hàng.

Chương 2: Thực trạng công tác quản trị rủi ro trong hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh.

Chương 3: Đề xuất giải pháp hoàn thiện công tác quản trị rủi ro cho hoạt động nhập và xuất hàng hóa tại chi nhánh công ty TNHH thiết bị Minh Tâm Hồ Chí Minh.

Kết Luận